

از ما ربود جور خزان هرچه کاشتیم

سحر ارغندابی

یادی از سخی جهانگیر، نوازنده و خواننده محلی

آهنگ در تلویزیون راه‌فردا، دو آهنگ در رادیو تلویزیون ملی افغانستان و دو آهنگ در تلویزیون پاکستان ثبت کرده است.

سخی جهانگیر آهنگ‌هایش را خودش تنظیم می‌کرد و از شعر شاعرانی مانند دکتر اسحاق فیاض و ناصر نادر استفاده کرده بود.

جهانگیر ضمن فعالیت هنری، مؤسس و استاد زبان و دانش کامپیوتری در چندین مراکز آموزش زبان انگلیسی و کامپیوتر نیز بوده است. او در لیسه‌های عالی نور، فردوسی و رابعه بلخی نیز تدریس کرده است.

جهانگیر که به بیماری سرطان مبتلا شده بود، در تاریخ ۲۰۱۷/۱۱/۲۷ م. شب دوشنبه، ۸:۱۰ شب، چشم از جهان فرو بست و در کویته به خاک سپرده شد.

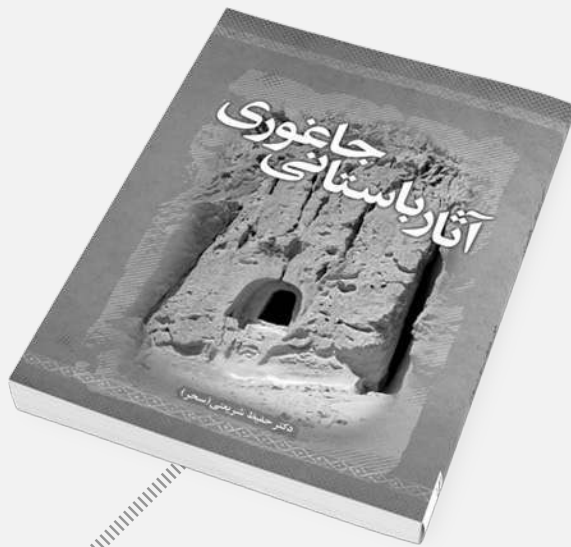
جهانگیر به استادان بزرگ موسیقی احترام داشت و همواره با تواضع و خشوع لفظی از آنان یاد می‌کرد. رمز موفقیت او نیز همین تواضع، احترام به بزرگان موسیقی و اهل ادب بود که خود را خوشه‌چین هنر شریف آنان می‌دانست. یکی از ویژگی‌های ممتاز آن مرحوم وفاداری فروتانه به آرمان‌های متعالی مردمش بود که در بیش‌تر آثار ایشان نمایان است. ساخته‌های ماندگار استاد جهانگیر این ویژگی را نشان می‌دهند. به دیگر سخن، جهانگیر امانت‌دار گنجینه‌ای کهن بود که از پیشینیان به او رسیده بود و او هم چون امانت‌دار امین، به شایستگی این امانت را به نسل بعدی سپرد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های استاد جهانگیر به شدت افغانستانی بودن ایشان بود و همواره فکر و تأملش هنر ناب افغانستانی و هزاره‌گی بود. ایشان بدون این که هیچ دخل و تصرفی در بکر بودن این موسیقی بکند، موسیقی اصیل افغانستانی و هزاره‌گی را از صافی درونش عبور داد و در آن نوآوری‌هایی را افزود که مورد استقبال هنرمندان قرار گرفت که به یقین نسل جوان هنرمند کنونی و نسل‌های بعد، ارزش کار ایشان را به مرور زمان درک خواهند کرد.

سخی جهانگیر فرزند محمد موسی، متولد ۱۳۶۵ خورشیدی و ۱۹۸۲ میلادی در کنار تپه بی‌بی مهرو شهر کابل است. خانواده جهانگیر پس از آغاز حکومت کمونیستی نخست به جاغوری و سپس به کویته پاکستان مهاجرت کرد. او از لیسه عالی نور دپلم گرفت و پس از پایان درس به کارهای هنری به صورت جدی نزد استاد نصیر پرداخت.

نخستین آلبوم جهانگیر به نام «لاله آزاد» در سال ۱۹۹۹ میلادی در کویته پاکستان با استقبال فراوان دوست‌داران صدایش روبه‌رو شد. دومین آلبوم ایشان به نام «بلبل آواره» در سال ۲۰۰۲ میلادی در شهر کویته پاکستان ثبت و پخش شد. «شام نوروز، ای‌روب دل و کلکسیون دل» نیز از آهنگ‌های دیگر ایشان است که باید از کنسرت‌های شان باشند. «دخترم مگو که افغانی نیم» که به شکل تصویری توسط سایت جمهوری سکوت نشر شد و آهنگ «آسمان پر ستاره» به صورت صوتی پخش شد و در واقع آخرین آهنگ‌های جهانگیرند. ایشان در سفری که به کابل داشت، آهنگ «پاتو» را نیز ثبت کرد.

جهانگیر مؤسس و عضو انجمن هنری «گروه هنری بهار» بود که با همکاری میرچمن سلطانی، ضیا سلطانی، حبیب یوسفی، عبدالحکیم هدایت و صفدر سروش تأسیس شد. ایشان در شکل‌گیری «انجمن هنری ترنم» نیز سهم فعال داشت که این انجمن در شب نوروز سال ۱۳۹۱ هجری خورشیدی آغاز به کار کرد. این انجمن‌ها در پیش‌برد موسیقی با برگزاری صنف‌های موسیقی و برگزاری کنسرت موسیقی نقش مهم و فعال داشتند. جهانگیر کنسرت ایروب‌دل را در سال ۲۰۰۴ و شام نوروز را در سال ۲۰۰۸ در کویته پاکستان برگزار کرد و در سال ۲۰۰۳ کنسرتی را در کابل برگزار کرد که با استقبال گرم مردم روبه‌رو شد.

جهانگیر دو آهنگ در تلویزیون آریانا، پنج آهنگ در تلویزیون آیین، چهار

رونمایی کتاب آثار باستانی جاغوری

آن‌ها جلوگیری کرده باشیم.»
محمد امین رشادت، معاون علمی و تدریسی دانشگاه غرجستان در آغاز برنامه رونمایی و نقد این کتاب گفت که بحث حفظ میراث فرهنگی یکی از دغدغه‌های جهانی است. او اظهار داشت که امروزه بسیاری از کشورهایی که پیشینه تاریخی ندارند، در تلاش ساخت تاریخ تمدنی، اسطوره و افسانه برای خود هستند؛ این نشان از اهمیت میراث فرهنگی برای کشورها است. وی با دسته‌بندی میراث فرهنگی به دو دسته مادی و معنوی خاطر نشان ساخت که از قرن نوزدهم به این سو، بسیاری از کشورها از مردم‌شناسی برای مطالعه فرهنگ‌ها استفاده برده‌اند. به باور وی، افغانستان همچنان که در استفاده و بهره‌برداری از ذخایر طبیعی و زیرزمینی خود توفیقی نداشته است، در بخش معرفی میراث فرهنگی‌اش نیز ناکام مانده است. وی در پایان سخنانش اظهار امیدواری کرد که نگارنده کتاب آثار باستانی جاغوری طرحی را جهت معرفی آثار باستانی ولایت غزنی نیز روی دست بگیرد.
در ادامه برنامه داکتر عوض علی سعادت، مشاور سابق ریاست جمهوری به سخنرانی پرداخت و گفت که دکتر شریعتی نویسنده کتاب یادشده، نام قریه‌های جاغوری را به شکل ادبی، نه عامیانه آن در کتاب آورده است. وی همچنین در نقد کتاب گفت که در بخش اول آن آمده است که مردم جاغوری تا قبل از دوره امیر عبدالرحمان خان، از حاکمان کابل به صورت کلی اطاعت نمی‌کردند که به باور آقای سعادت، این نگرش به گونه‌ای توجیه برای اعمال عبدالرحمان است که می‌تواند نکته منفی کتاب باشد؛ اما وی ادامه می‌دهد که در بخش‌های دیگر کتاب، عکس این قضیه بیان شده است که نشان می‌دهد مردم مناطق مرکزی به‌ویژه باشندگان جاغوری به گونه‌ای از حاکمان کابل پیروی می‌کردند.

برنامه رونمایی و نقد کتاب «آثار باستانی جاغوری» عصر روز پنج‌شنبه سی‌ام قوس ۱۳۹۶ در تالار اجتماعات دانشگاه غرجستان در کابل با حضور شماری از دانشجویان، استادان، فرهنگیان و سایر علاقه‌مندان برگزار شد. این کتاب که از سوی موسسه نشر واژه چاپ شده است، سی‌ومین اثر علمی دکتر حفیظ شریعتی سحر است. این کتاب علاوه بر استفاده از منابع کتابی، بیشتر محتوای آن را عکس و گزارش‌های شفاهی بر گرفته است که در دو فصل گردآوری شده است. فصل اول آن، شناخت‌نامه جاغوری، به معرفی جغرافیا، پیشینه تاریخی، طوایف و رجال جاغوری می‌پردازد. فصل دوم آن به معرفی آثار باستانی جاغوری از جمله کتیبه‌ها، غارها، قلعه‌ها و غیره اختصاص یافته است.

در مقدمه این کتاب آمده است: «در جاغوری صدها مکان و آثار باستانی هستند که در معرض خطر نابودی جدی‌اند. نه مردم چندان ارزش این میراث‌های کهن را می‌دانند و نه نهادهای دولتی و غیر دولتی هستند که از آن‌ها نگهداری کنند. باد و باران، دزدان و عتیقه‌فروشان شب و روز به تاراج این کهن میراث بشری مشغول‌اند. غیر حرفه‌ای، بدون دانش باستان‌شناسانه، غیر علمی و غیر مسئولانه شب‌ها کنده‌کاری می‌کنند و به یغما می‌برند. عده‌ای ناسپاس نیز با آنان همکاری می‌کنند.»

همچنین پژوهشگر در بخش دیگری از مقدمه، هدفش از نگارش این کتاب را این‌گونه بیان کرده است: «با توجه به این که ریاست اطلاعات و فرهنگ غزنی و وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان هیچ برنامه‌ای برای ثبت، ضبط، نگهداری و بررسی آثار تاریخی جاغوری روی دست نداشته‌اند و ندارند، نگارنده با عده‌ای از دوستان به ثبت و نگهداری آن‌ها اقدام کرده‌ام، بدون هیچ چشم‌داشتی و حمایتی، امید است که از نابودی و به یغما رفتن